

A vadon élő állatok gümőkórjának aktuális kérdései

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

Dr. Jánosi Szilárd, Dr. Hóvári Márk
NÉBIH ÁDI, NÉBIH ÁÁI

Gümőkór (tuberculosis, TBC)

kórokozói

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

- különböző emlős állatfajok és az ember gümőkórja

M. tuberculosis complexbe tartozó fajok

- *M. tuberculosis*- ember, kutya, állatkerti állatok (tapír, elefánt)
- *M. bovis, M. caprae*- szarvasmarha gümőkór házi állatokban és vadon élő állatokban, Európában is
- *M. microti* –rágcsálók, macskák (Európa)
- *M. mungii*- mongúz, szirtiborz (Afrika)
- *M. pinnipedii*- fókák (Európa is)

Természetes rezervoár fajok Európában

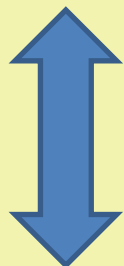
- borz (UK, Írország, Spanyolországban is észlelték)
- párosujjú patások (kontinens):
 - vaddisznó, gímszarvas, dám, őz (P, ES, F, D, I, A, H, HR)
 - bölény (PL)
- farkas (PL), róka (H, ES)-inkább csak végállomás

A szarvasmarha-gümőkór járványtani helyzete Európában

- Hivatalosan mentes országok

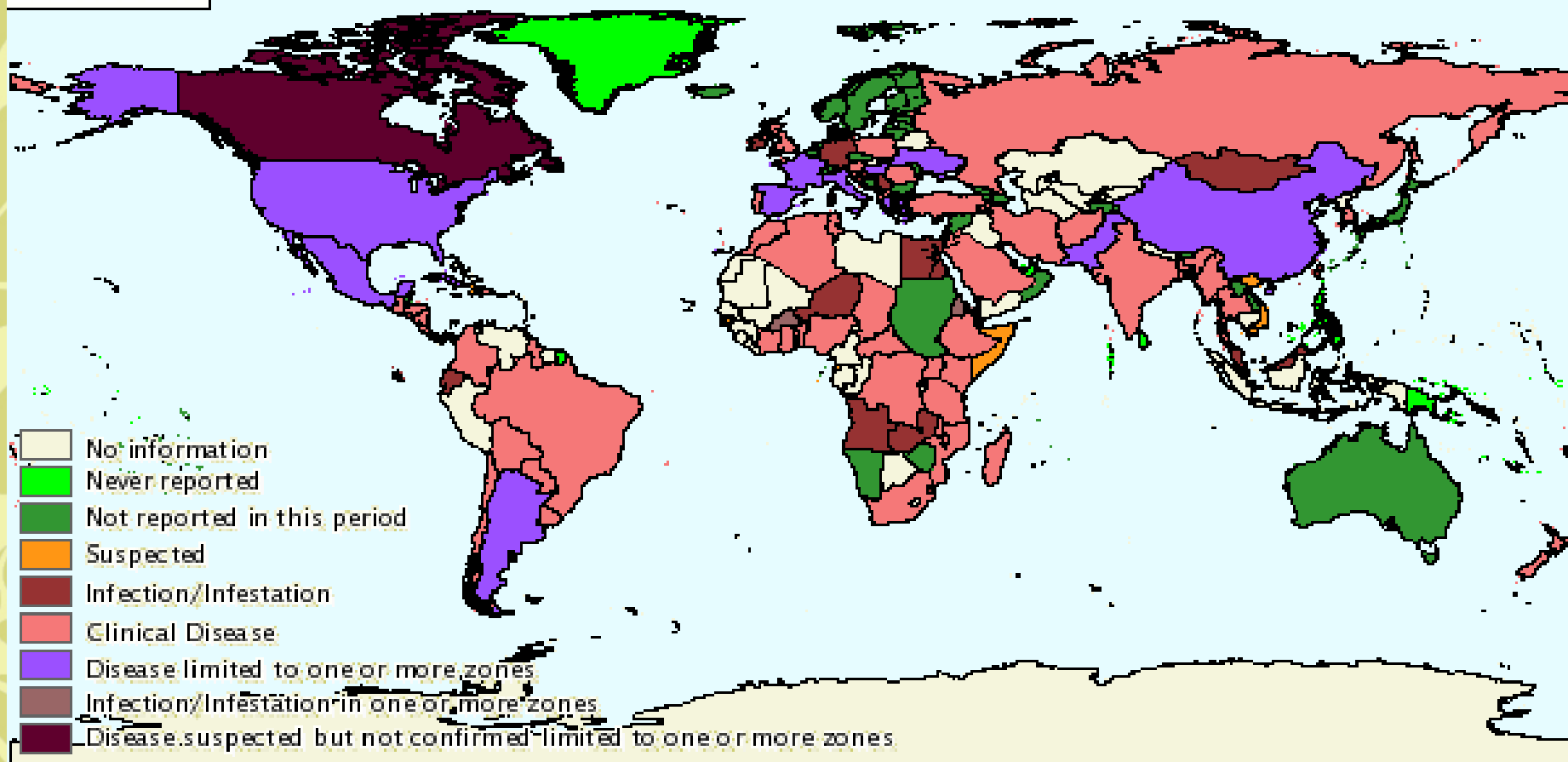

- Kórokozó tényleges előfordulása

A szarvasmarha gümőkór elterjedése a Földön

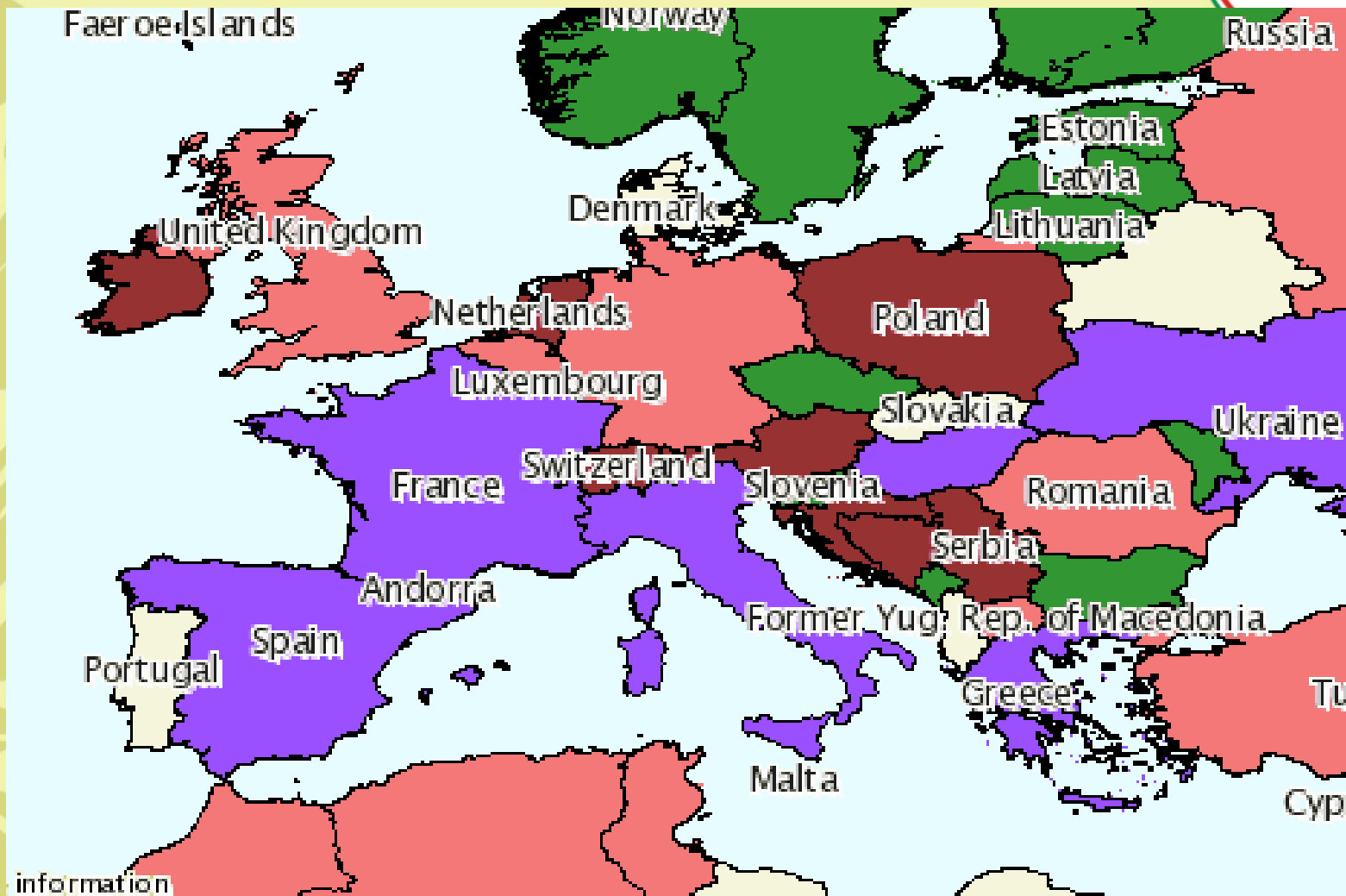
WAHDOIE © 2014

Szarvasmarha gümőkór Európában 2013. 01-06.

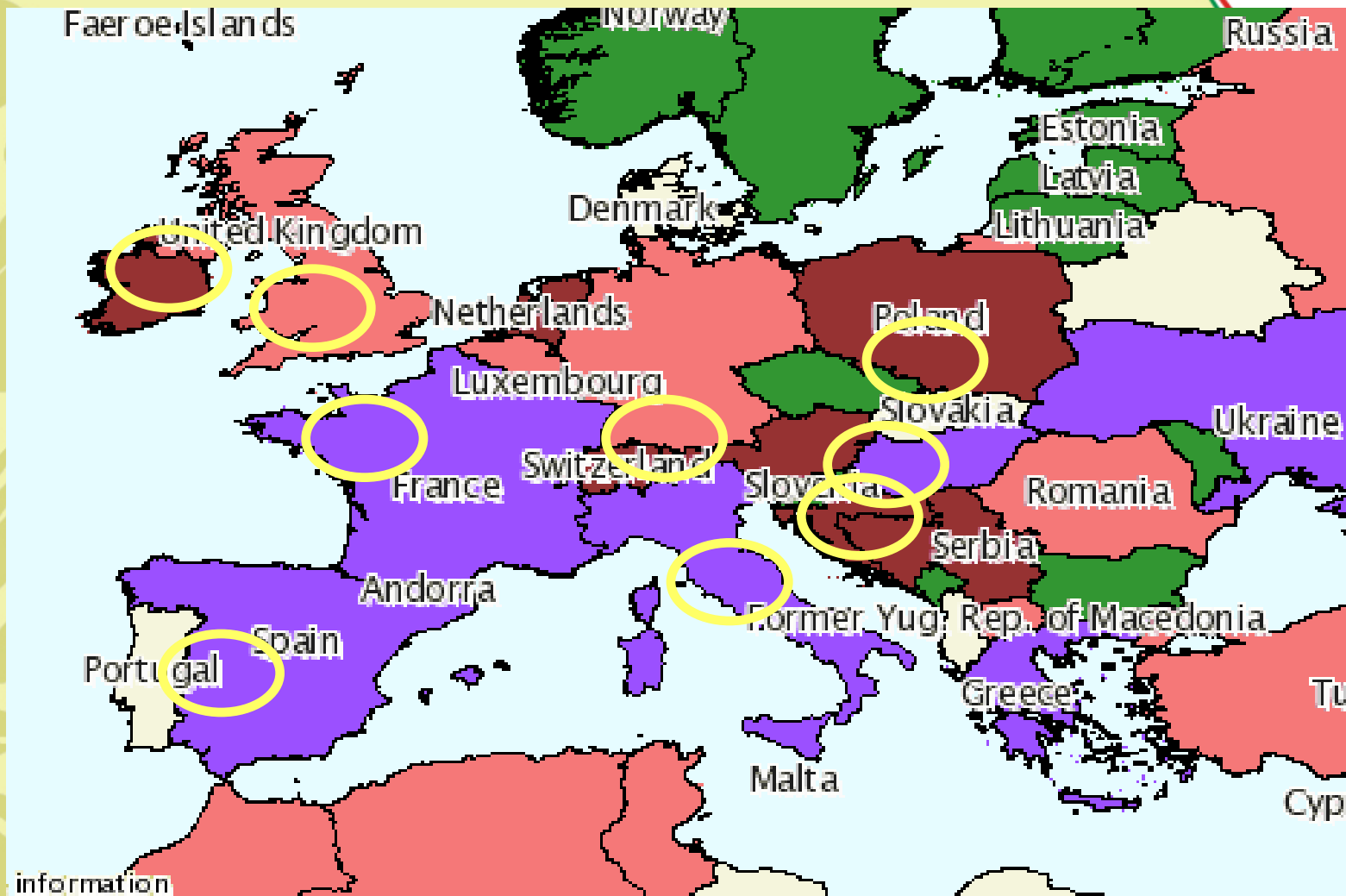
n é b i h
Termőföldtől az asztalig

Szarvasmarha gümőkór Európában, vadon élő állatokban

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

Vadon élő állatok gümőkór fertőzöttsége Magyarországon

Gümőkór szarvasmarhában Magyarországon

	M. caprae + állomány	Vadon élő állatokra vissza- vezethető
2006	7	4
2007	4	4
2008	5	4
2009	3	3
2010	5	3
2011	1	1
2012	1	1
2013	7	3 (+3)

A vadgümőkór hatásai

- **Természetes rezervoár szerepe**>> a mentesség elérésének akadálya szarvasmarhában
 - A problémát a szakemberek kiemelt jelentőségűnek tekintik Európában
- **Közegészségügyi kockázatok** (foglalkozási betegség –pl. vadászok körében)
- **Közvetlen gazdasági veszteség** (Elhullások)

A vadon élő állatok gümőkórjának ökológiai vonatkozásai

- **Feltételek:**
- A fertőzés kikerülése a természeti környezetbe
- Fogékony állatfajok jelenléte
- **Kockázati tényezők:**
- Nagy populációsűrűség
- Életmód/táplálkozás (pl. borz, vaddisznó)
- Időszakos állatcsoportosulás (pl. etetők, itatók)
- Zavaró tényezők hatása (ellenálló-képesség csökkenése, elvándorlás)

A védekezés lehetőségei

- **Ne hurcoljuk be a fertőzést**
 - tenyésztés és vadásztatás céljára is csak ellenőrzött állatokat vásároljunk (adatbázisok kialakítása)
- **Monitoring** az egész ország területén
 - reprezentatív számú, célzottan gyűjtött minta vizsgálata (zsigerek helyszíni vizsgálata, vadfeldolgozók bevonása)
- **VADGAZDÁLKODÁS**
 - a zsigerek begyűjtése
 - etetés/itatus korlátozása és a populáció gyérítése
 - kerítések kiépítése
- **Jogi szabályozás átalakítása**

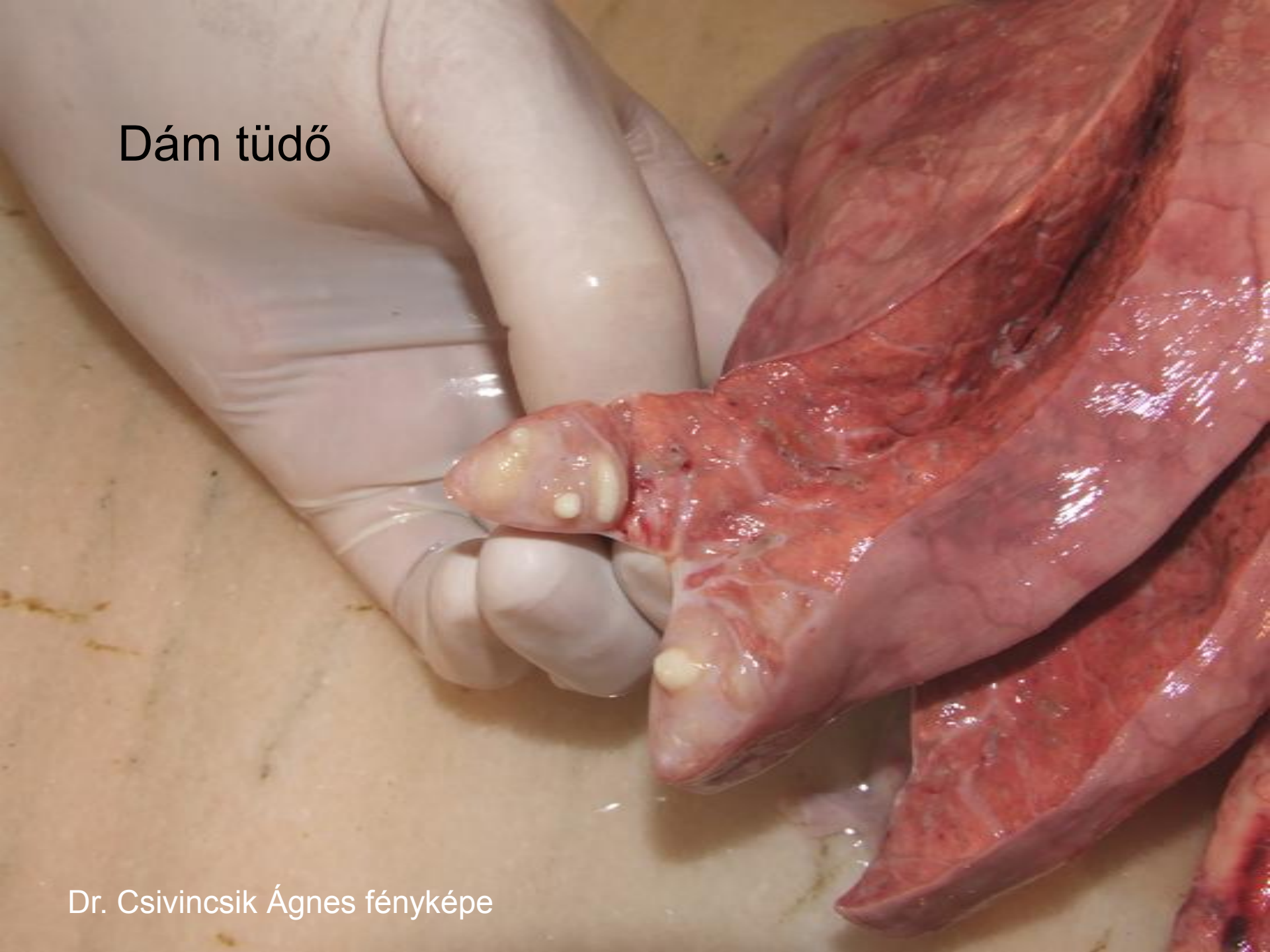

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

Jellegzetes elváltozások a légzőszervekben

Dám tüdő

Dr. Csivincsik Ágnes fényképe

A detailed anatomical dissection of a pig's lung. The image shows the intricate branching of the pulmonary artery (Dám tüdő) and its associated bronchi. The lung tissue is a deep red color, and the surrounding structures, including the pleura and other vessels, are visible. A small, pale, yellowish structure is visible in the center of the dissection.

Dám tüdő

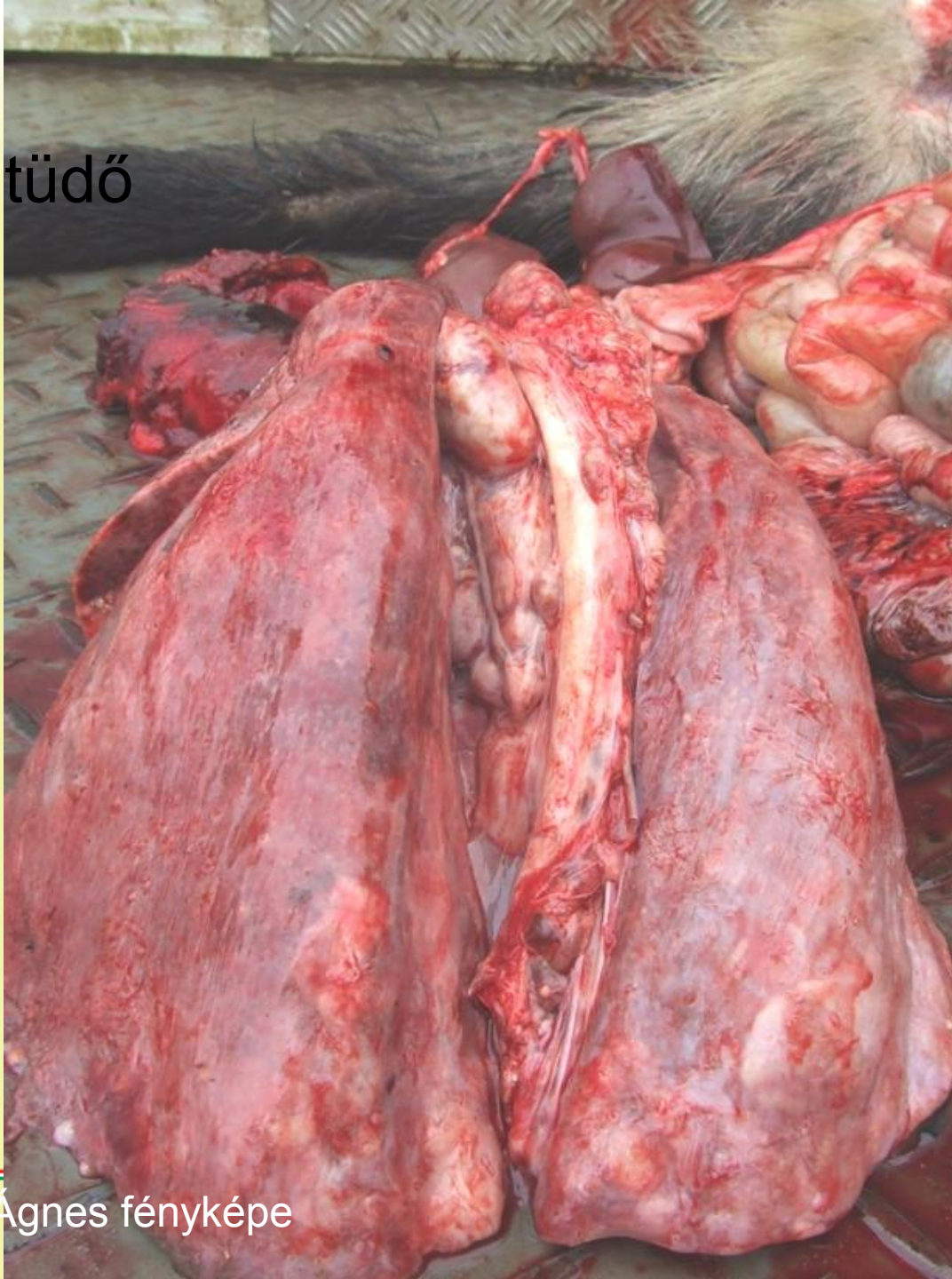
Dr. Csivincsik Ágnes fényképe

Gímszarvas tüdő

Dr. Csivincsik Ágnes fényképe

Vaddisznó tüdő

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

Dr. Csivincsik Ágnes fényképe

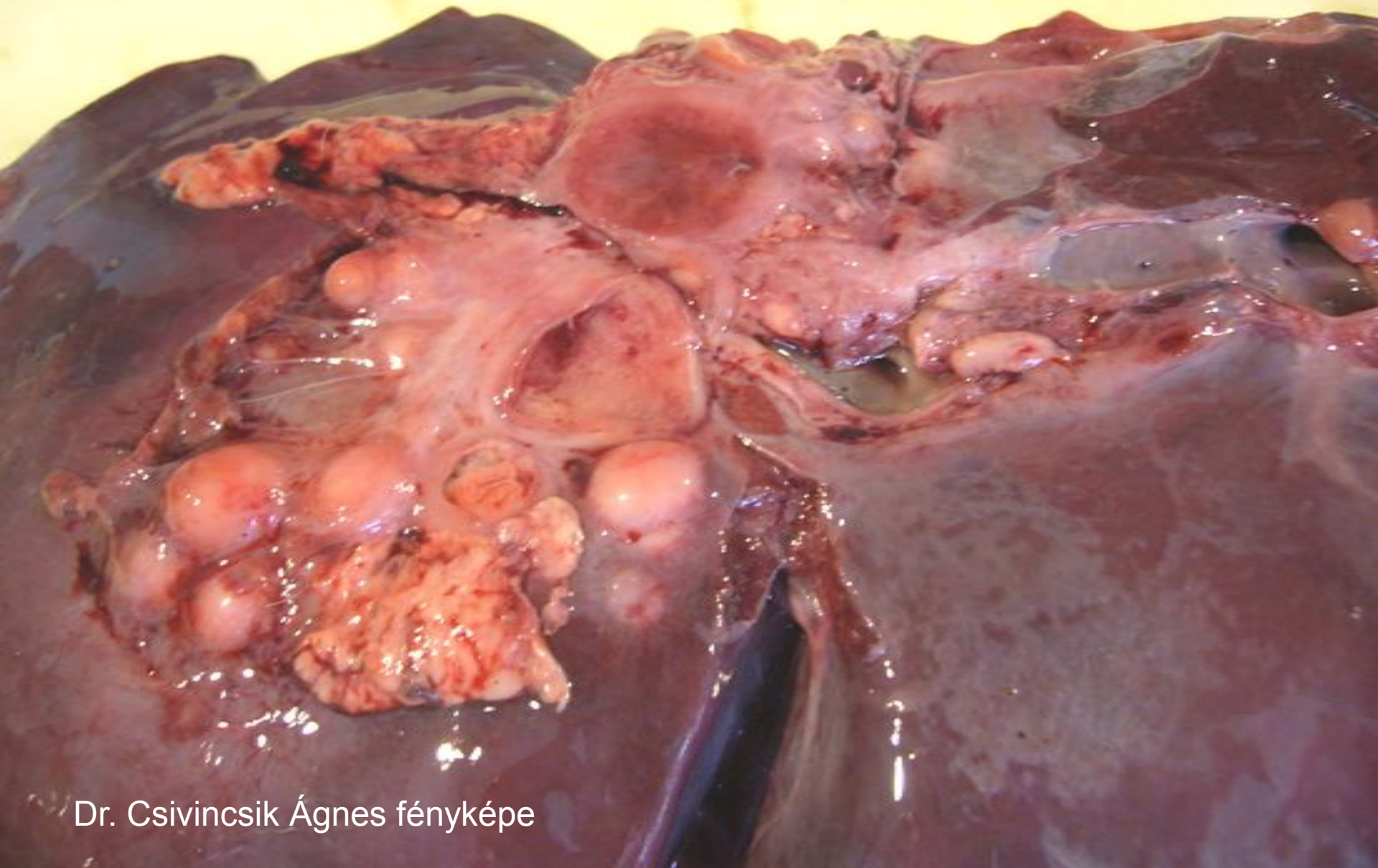

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

Jellegzetes elváltozások az emésztőrendszerben

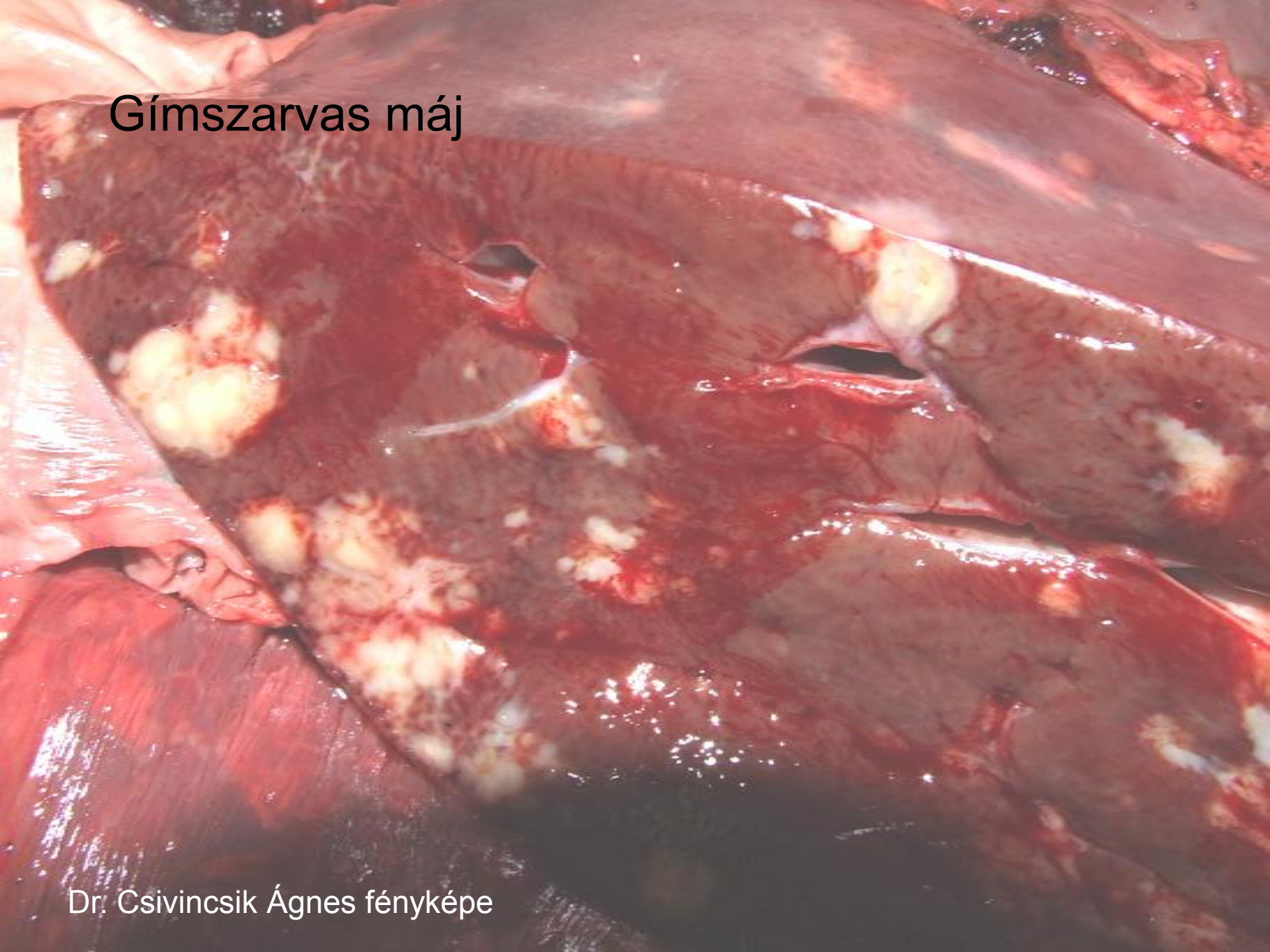

Dám májkapu

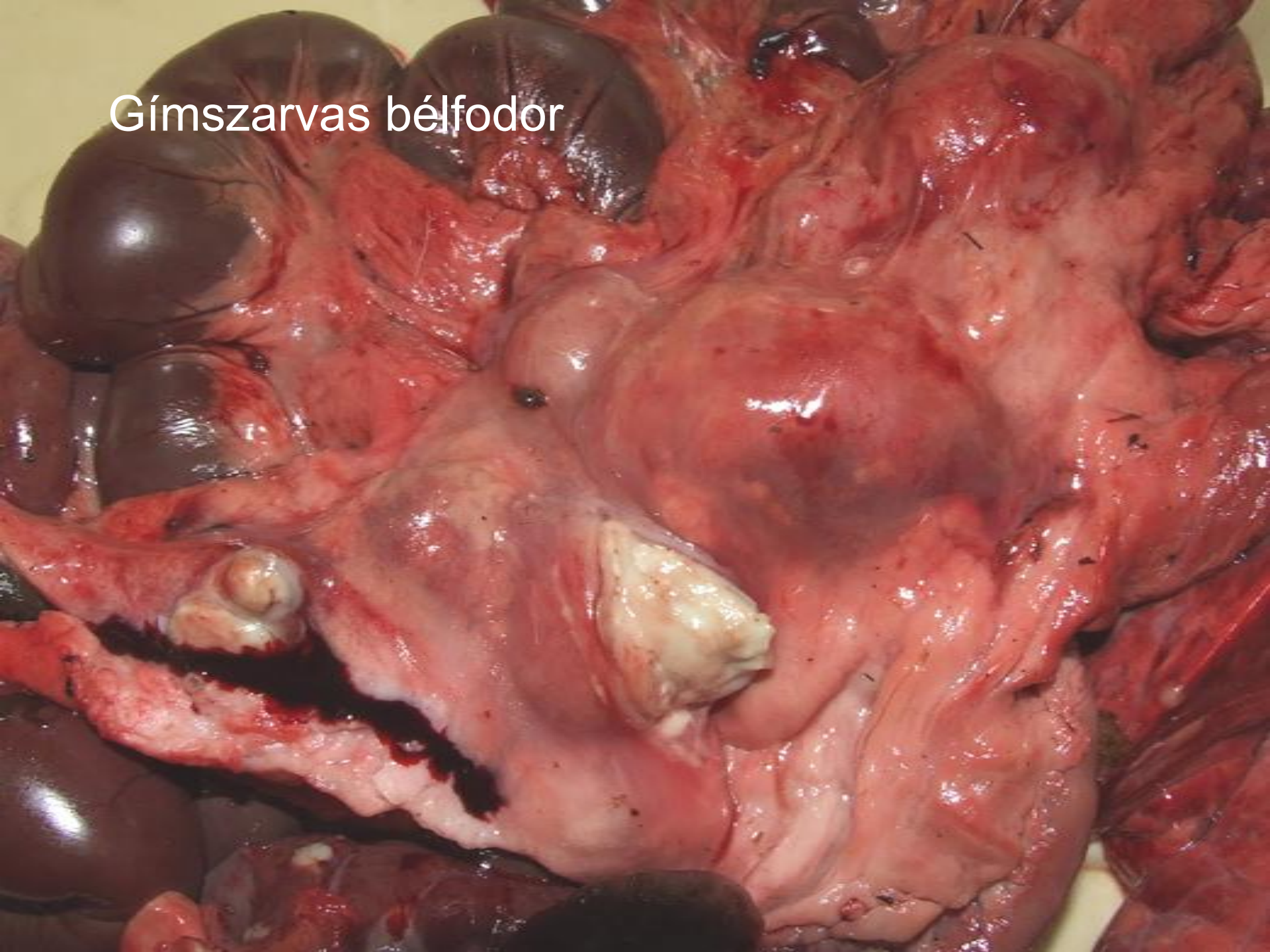
Dr. Cshivincsik Ágnes fényképe

Gímszarvas máj

Dr. Cshivincsik Ágnes fényképe

Gímszarvas bélfodor

Gímszarvas bélfodri nyirokcsomó

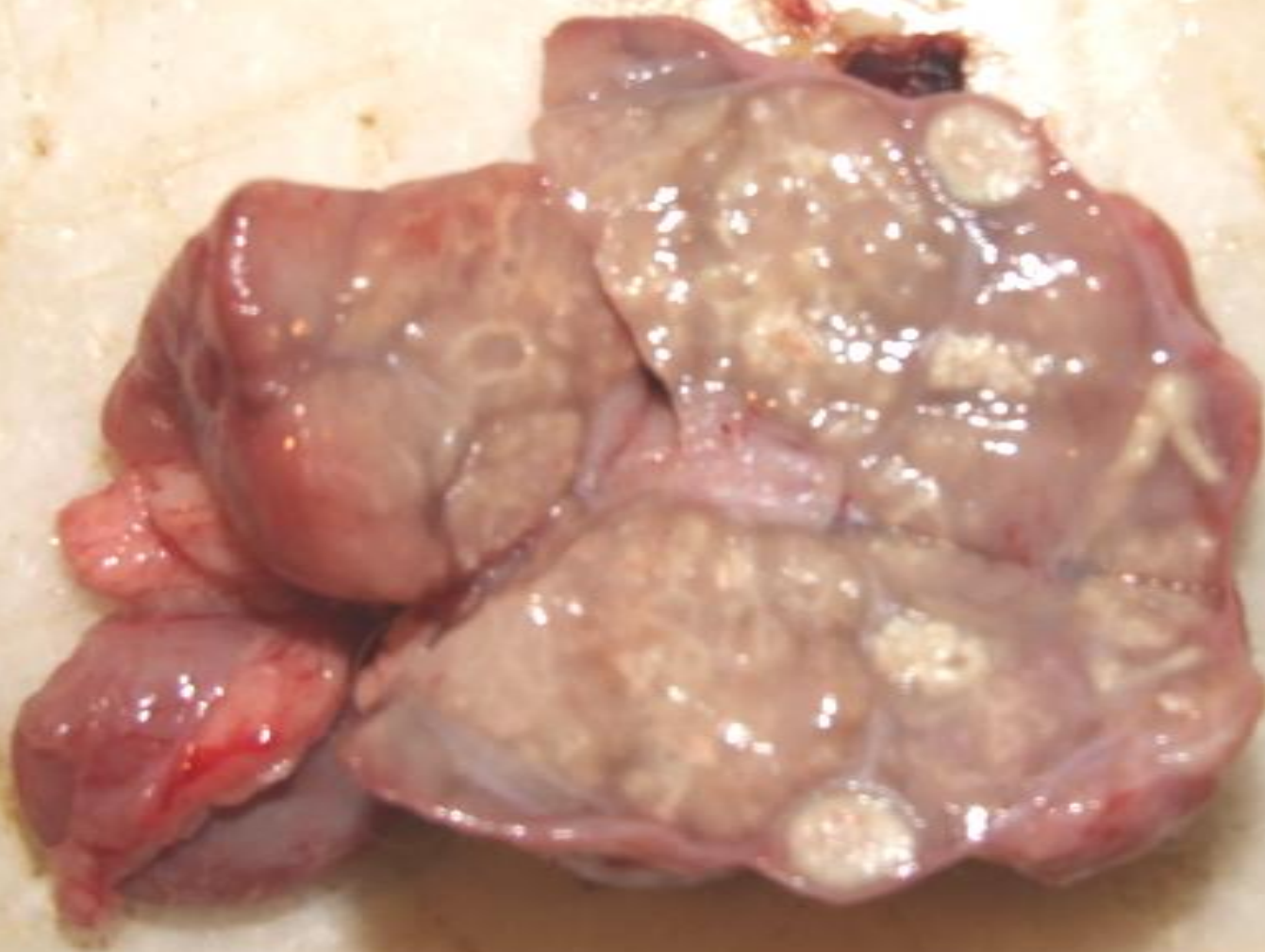
Dr. Cshivincsik Ágnes fényképe

Jellegzetes elváltozások a feji-nyaki nyirokcsomókban

- Vaddisznóban legtöbbször csak ez található meg >> zsigerelt testet is lehet vizsgálni és mintát venni a nyirokcsomókból

Vaddisznó áll alatti nyirokcsomó

Vaddisznó áll alatti nyirokcsomó

Dr. Cshivincsik Ágnes fényképe

Vaddisznó áll alatti nyirokcsomó

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

Köszönöm a figyelmet!

